

§ 11. Kadar se vsa množina piva, od katere je odmerjena pristojbina, proda na enkrat, se lahko plačilna boleta, ob enem izpolnjujoč v § 4. in 8. dane ukaze, prepiše na kupca; s tem je le-ta zavarovan proti zahtevi še enkratnega plačila deželne naklade. V isti namen imajo prodajalci na drobno register po priloženem vzorcu C, iz katerega dajo pri njih kupujočim strankam, če zahtevajo delne bolete po enakem vzorcu C.

Vse plačilne bolete in delne bolete so veljavne v vsi kronovini.

Tiskovini (A in C) dajejo organi, katerim je izročeno pobiranje deželne naklade, prodajalcem na drobno in zasebnikom na njih zahtevo po potrebi brezplačno.

§ 12. Brezplačno se odpiše zglašeno pivo, od katerega še ni odmerjena pristojbina:

- a) kadar se v množinah 1 hektolitra in po več dokazano pošlje v kak kraj zunaj kronovine;
- b) kadar se proda v množinah 1 hektolitra in po več komu drugemu, ali kadar se dokazano proda tudi pod to mero kateremu obrtniku v deželi Kranjski za nadrobno prodajo;
- c) kadar se v shrambi premeni tako bistveno, da ni za užitek človeku;
- d) kadar ga je uničil slučajen, prav izkazan dogodek.

§ 13. V pobiranje deželne naklade ter v prigledovanje postavljeni organi so upravičeni stopiti v prostore, ki so določeni v hrambo in v prodajo, in v prostorišča, ki so z njimi v zvezi, med nakladi zavezano nadrobno prodajo in sploh vsak čas, zaloge, kar jih je, preiskati ter pregledovati.

V prostorih, ki so pod varstvom zakona z dne 25. oktobra 1862. leta, drž. zak. šte. 88, se sme prodaja vršiti le pod pogoji in določili tega zakona.

Če se z nadrobno prodajo piva (v množinah 1 hektolitra in po več) pečajo osebe, ki živijo v skupnem domačem gospodarstvu, pod različnimi imeni, se smejo pregledati in preiskati tudi obrtni in shrambni prostori za prodajo na debelo, s katero se pečajo te osebe.

§ 14. Vsak prestop ali prezirek katerega izmed teh predpisov, zlasti če stranka

- a) ne izroči popisa prostorišč,
- b) dá napačne podatke v popisu prostorišč in ne naznani poznejšnjih prememb,
- c) ne zglašuje začetnih zalog in nadalje nabavljenega si piva, predno ga spravi v shrambe, in ne da odmeriti pristojbine,
- d) če zglašuje manj piva, nego ga ima,
- e) če hrani pivo v drugih prostorih, nego jih je navedla v popisu prostorišč,
- f) če zabrani vstop v obrtne prostore ali v ona prostorišča, ki so z njimi v zvezi,
- g) če pokvari uradno zaporo, ako se ne dokaže kak slučaj,
- h) če odreče zahtevano pojasnila, ki se nanašajo na lastno nadrobno prodajo, pobirajočim in prigledujočim organom, zlasti če ne dovoli pregledati zglasilne in pre-

gledne pole, bodo politična oblastva kaznovala po ministerskem ukazu z dne 30. septembra 1857. l., drž. zak. št. 198, z globami od 1 do 100 gld., ki se bodo stekale v kranjski deželni zaklad, ali z zaporom do 14 dnij.

§ 15. Zastala plačila tarifne pristojbine ali pogoditvenih zneskov posameznih prodajalcev na drobno iztirjavajo politična oblastva, kadar je ugotovljena likvidnost teh zneskov, s političnim izvršilom.

§ 16. Županstva so dolžna v pobiranje deželne naklade postavljenim organom pomagati pri njih uradnem poslu, če prosijo pomoči.

Obrtnijske raznoterosti.

Škrobni lep (klajster) se navadno hitro spridi. Ako mu pa pridenemo 1% boraksa, se pa več tednov ohrani. Boraks se dene v vodo, katera se potem porabi za napravo kleja. Ravno tako se limov klej z boraksom naredi trajnejši. Ta klej je narejen iz polovice škroba, polovice lima in drži, kakor najboljši lim.

Kit za sode se napravi, ako se na majhnem ognju stopi 20 delov svinske masti, 13 delov kuhinjske soli in 11 delov belega voska. Ko zmes zavre, pridene se jej še 13 delov lesnega pepela. Ta kit je za sode, kateri tečejo po skladeh in katerim so doge razpokale.

Čistilo za okna. Dobro čistilo za okna se napravi, ako sežgano magnezijo pomočimo z bencinom. Ko je zmes dovolj mokra, spravi se v mahne steklenice in dobro zamaši. Kadar se rabi, vzame se je malo na pavolo in ž njo drgnejo stekla v oknih in po zrcalih. Veliko se tega čistila ne sme naenkrat napraviti, ker se hitro posuši, naj je še tako dobro zamašemo.

Kit za peči. Dober kit za peči se napravi, ako se primeša v ilovico nekaj boraksa. Razpoke pri pečinih pločah se lahko zamažejo s fino presejanem manganovcem, ki se da pomešan z vodnem steklom podlažiti v jako sprijemljivo maso. Ta kit je trd kakor železo.

Kaj je krivo slabih uspehov pri svinjereji?

Svinjarstvo bi donášalo veliko lepši dohodek, da se tolikokrat napak ne vrši in zanemarja. Najglavneje napake pri svinjereji, zaradi katerih svinjerejci imajo velikokrat dosti škode, so sledeče:

1.) Dosti se ne izbirajo živali za pleme. Najlepši prašički se prodajo, ko bi se prav za prav morali vzrediti in porabiti za pleme. Tudi se na to ne misli, da bi se za pleme jemali prašički svinj tedaj, ko so najbolj plodovite. Izrejajo se večkrat za pleme prašički od svinj, katerih plodovitost že pojema. Pri izbiranju mrjascev se nič ne gleda, če je dober za plemenitev, in če se mrjasec kupuje, kupi se tisti, ki je najcenejši.

2.) Občine imajo preslabe mrjasce. Občine dovolj ne gledajo, kakšen je občinski mrjasec in kako se ž njim ravna. Tudi na to se ne gleda, da bi v občini bilo dovolj mrjascev.